

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„Полицијски гласник“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је да се:

Милану Антићу, начелнику треће класе среза јасеничког, округа смедеревског, и Љубомиру Вуловићу, начелнику треће класе среза мачванског, — уваже оставке, које су поднели на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 27. септембра 1905. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Антоније Павловић, писар прве класе среза крагујевачког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, — стави у пензију, која му припада по годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 27. септембра 1905. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Љубисав Грковић, писар прве класе среза хомољског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, — отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 27. септембра 1905. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је да се:

да се Петар Алимпић, писар друге класе начелства округа рудничког, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, — отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 27. септембра 1905. г. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу августу 1905. год.

Према званичним подацима полицијских власти, у току месеца августа тек. год. било је у Србији:

1. Убивстава	57
2. Детоубивстава	4
3. Нехотичних убивстава	3
4. Покушаја убивстава	33
5. Разбојништва	21
6. Злонамерних поништаја туђих ствари	17
7. Паљевина	87
8. Опасних крађа	138
9. Тешких телесних повреда	20

Од изложених дела пронађено је: убивстава 50, детоубивстава 3, нехотичних убивстава 3, покушаја убивстава 31, разбојништва 16, злонамерних поништаја туђих ствари 2, паљевина 9, опасних крађа 42 и тешких телесних повреда 20.

* * *

Највећи број убивстава извршен је помоћу ватреног оружја (35), затим помоћу оштрог оруђа (13), помоћу тупог (8) и задављивањем (1).

Узроци са којих су ова убивства извршена леже: у међусобној свађи за 25 случајева, у освети за 10, у нужној одбрани за 6, користољубљу за 4, вршењу званичне дужности за 2 и рђавом брачном животу за 1 случај. За осталих 9 случајева узроци су непознати.

Посматрана према местима на којима су извршена, изложена убивства јављају се: у срезу јабланичком 5 (2 непронађена), у срезу лесковачком 4, у срезу млавском 3, у срезу љубињском 3, у срезу мачванском 3, у срезу драгачевском 3, у срезу пчињском 2, у срезу неготинском 2, у срезу звишском 2, у срезу хомољском 2, у срезу тимочком 2 (1 непронађено), у срезу рачанском 2¹⁾ и по 1 у срезовима:

¹⁾ Радомир Танасијевић из Гвозца на дан 12 августа тек. год. распорно је своја два брата, од чега су обојица остали на месту мртви. Узрок — свађа око имања.

колубарском окр. београдског, космајском, врачарском (непронађено), подгорском (непронађено), посавском окр. ваљевског, пољаничком, кључком (непронађено), крагујевачком, лепеничком, јасеничком окр. крагујевачког, расинском, моравском окр. нишког, бањском, моравском окр. пожаревачког, рамском, качерском, таковском²⁾, бољевачком, добричком, прокупачком, ужичком, жичком, и варошима: Пожаревцу (непронађено) и Ђуприји.

Поред изложених убивстава, у току м-ца августа откривено је убивство над Анком, удовом Милована Ђорђевића из Тропоње, среза ресавског, које је нестало између 20. и 21. маја тек. год. Вођеном истрагом утврђено је, да су Анку убили Никола Б. Стокић, циганин из Гоброва и жена му Петрија. Кривци су у притвору и дело признају; извршили су га из користољубља — за 20 динара.

Детоубивства су извршена: у Нишу 1 (непронађено), у срезу пожаревачком 2 и у срезу јасеничком округа смедеревског 1.

Нехотична убивства извршена су по 1 у срезовима: расинском, ресавском и хомољском. Сви су извршиоци познати.

Покушаја убивстава било је: у срезу јабланичком 5, у срезу гужанском 2, у срезу расинском 2, у срезу орашком 2, и по 1 у срезовима: врачарском, грочанском, колубарском окр. београдског (непронађено), посавском окр. ваљевског, ваљевском, неготинском, крагујевачком, трстеничком, левачком, ресавском, бањском, сврљишском (непронађено), мачванском, хомољском, млавском, моравском окр. пожаревачког, јасеничком окр. смедеревског, бољевачком, добричком, прокупачком, косаничком, жичком и у Београду.

Од ових дела њих 22 извршена су у међусобној свађи, 5 у нужној одбрани, 3 из освете, 2 из користољубља, а за 2 су непознати узроци.

²⁾ Милан Јаковљевић из Бруснице, стар 24 год. удавено је своју мајку Јеку ноћу између 24 и 25 августа тек. год.

Разбојништва су извршена: у срезу деспотовачком 8³), у срезу трстеничком 2 (1 непронађено), у срезу млавском 2, и по 1 у срезовима: космајском, посавском окр. ваљевског (непронађено), неготинском, гужанском, жупском (непронађено), лужничком (непронађено), посаво-тамнавском, хомољском (непронађено) и качерском.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу хомољском 3 (2 пронађена), у срезу јасеничком окр. крагујевачког 2, и по 1 у срезовима: колубарском окр. београдског, лесковачком, масуричком, неготинском, ражањском, нишском, нишавском, поцерском, рамском, качерском, љубићском и бољевачком.

Вредност уништених ствари износи око 1200 динара.

Паљевине су извршене: у срезу кључком 5, у срезу грочанском 4, у срезу јабланичком 4, у срезу сврљишком 4, у срезу звишском 4, у срезу орашском 4 (1 непронађена), у срезу добричком 4, у срезу нишском 3, у срезу хомољском 3, у срезу подунавском 3, у срезу поречком 2, у срезу трстеничком 2, у срезу жупском 2, у срезу беличком 2, у срезу јадранском 2, у срезу мачванском 2, у срезу посаво-тамнавском 2, у срезу млавском 2, у срезу заглавском 2, у срезу бољевачком 2, у срезу прокупачком 2, у срезу рачанском 2 (1 пронађена), у срезу жичком 2 (1 пронађена); по 1 пронађена у срезовима: врачарском, масуричком, поцерском, рађевском, косаничком и трнавском; по 1 непронађена у срезовима: подгорском, брзопаланачком, крагујевачком, лепеничком, ражањском, копаоничком, расинском, деспотовачком, нишавском, љубићском, јасеничком окр. смедеревског, тимочком и моравичком, и у варошима: Нишу, Шапцу, Пожаревцу и Смедереву.

Вредност ових паљевина износи око 32.400 динара.⁴

Опасне крађе извршене су: у срезу бањском 7 (1 пронађена), у срезу пожаревачком 7 (2 пронађене), у срезу орашском 6 (1 пронађена), у срезу прокупачком 6, у срезу моравичком 6 (2 пронађене), у срезу голубачком 5 (1 пронађена), у срезу звишском 5 (2 пронађене), у срезу хомољском 5 (2 пронађене), у срезу бољевачком 5 (1 пронађена), у срезу грочанском 4 (3 пронађене), у срезу кључком 4 (3 пронађене), у срезу Нишу 4, у срезу качерском 4, у срезу јабланичком 3 (2 пронађене), у срезу лепеничком 3, у срезу ражањском 3, у срезу трстеничком 3, у срезу левачком 3, у срезу лужничком 3 (1 пронађена), у срезу посаво-тамнавском 3 (1 пронађена), у срезу млавском 3 (1 пронађена), у срезу подунавском 3 (1 пронађена), у срезу јасеничком окр. смедеревског 3 (пронађене), у Београду 3 (2 пронађене), у срезу пољаничком 2, у срезу масуричком 2 (обе пронађене) у срезу

лесковачком 2, у срезу неготинском 2 (1 пронађена), у срезу расинском 2 (обе пронађене), у срезу параћинском 2 (1 пронађена), у срезу беличком 2 (1 пронађена) у срезу нишском 2, у срезу заглавском 2, у срезу зајечарском 2, у срезу појешком 2 (1 пронађена), у срезу златиборском 2; по 1 пронађена у срезовима: колубарском окр. београдског, посавском окр. ваљевског, алексиначком, моравском окр. пожаревачког и црногорском: по 1 непронађена у срезовима: колубарском окр. ваљевског, крагујевачком, јасеничком окр. крагујевачког, копаоничком, деспотовачком, ресавском, рачанском и у вароши Гуприји.

Вредност свих ових крађа износи око 22.800 динара.

Поред изложеног, у току месеца августа извршено је у Србији још и 11 самоубиства, и то у овим местима: у Београду 3 и по 1 срезовима: колубарском окр. ваљевског, власотиначком, расинском, лужничком, заглавском, тимочком, појешком и моравичком.

Самоубиства ова извршена су: вешањем 5, ватреним оружјем 5 и клањем 1.

Узроци њиховом извршењу леже: у дугој болести за 3 случаја, у материјалној оскудици за 2, у љубави за 1 и у увређеном честољубљу за 1. За остала 4 случаја узроци су непознати.

Један покушај самоубиства извршен је у Београду ножем из материјалне оскудице.

Општи преглед до сада изложених дела по окрузима овакав је:

Table with 13 columns: Текући број, О К Р У З И, Убиства, Дегубиства, Нехотична убиства, Покушаји убиства, Разбојништва, Слована, Злонамерни поништаји туђих ствари, Паљевине, Опасне крађе, Тешке телесне повреде, Самоубиства, Покушаји самоубиства. Rows list districts from Beograd to Užice.

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела, 26. септембра 1905. год. АБр. 1316.

СТРУЧНИ ДЕО

Је ли особа „жива изгорела,“ или је већ мртва била, кад је у ватру допела

(НАСТАВАК)

Прави узрок те разлике између једних и других појава сасвим је прост и даје се врло ласно протумачити. Познато је, да за целога живота по човечјем телу без престанка циркулише крв, и то не само по крупним судовима, него у најситнијим разгранцима кожных крвних судова — у т. зв. власастим цевима или ка-

пиларима. Њу гони снага срца до најудаљенијих места, и она баш и даје кожи топлоту и „живу боју.“ У последњим часовима живота — дакле у агонији, кад снага срца почне већ малаксавати — крв се из тих крајњих, површних мрежа већ почне (својом сопственом тежином и грчевитим стезањем самих крвних судова) повлачити, и у дубља, крупнија стабла стакати (с тога кожа побледе и охладни), а чим срце сасвим престане радити (купати), чим, дакле, доиста смрт наступи, те се површне мреже крвних судова сасвим испразне, и њихова се крв по закону тежине крупнијим крвним стаблима стаче на најнижа места лешине, те образују по кожи тих места црвено-модре маће и мрље — т. зв. мртвачке пеге. Ако, дакле, висока темпера-

3) Сва ова разбојништва извршили су оглашени хајдучи: Здравко Трајиловић и Живота Ивковић. Саучесници њихови у овим делима похватани су.

4) Вредност ова у прошлом месецу износила је око 15.400 динара.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

тура на површину тела дејствује за живота, док још и мрежом кожных власастих цеви (капилара) струји крв, она ту крв, тако рећи, скува, т. ј. стегне или здрозда — исто онако, као што би стегла или здроздала беланце од јајета, кад би на њега дејствовала. Та стегнута, шчврснута крв не може касније из тих мрежа да умакне, него у њима застане као нека чврста и загасита маса. И те мреже крајњих разгранака крвних судова, надене (инјциране) скуханом, шчврснутом крвљу, видимо ми онда као таман сплет у оној прозраној маси скрама и кожура, које су остале као трагови дејства високе температуре на лешини. — Ако пак висока температура дејствује на мртво тело, дакле на тело, кад се крв у њему већ из кожных власастих цеви (капилара) повукла и у крупније, дубље огранке судова слила, онда, наравно, не може ни бити оних појава на скрамама и кожурама. Онда ће се, може бити, по ком посебном, јачем огранку крвних судова у кожи наћи још трагова од заостале крви, те ће се они у тим стаблима шчврснути и застати, али разгранатих сплетова и густих мрежа крвних капилара, пуних шчврснуте крви, неће бити.

Према овако тачном опажању и научно тумачењу сасвим је оправдано, што су резултати Хофманових радова у томе правцу нашли одмах zgodне и обилате примене у судској пракси. Шта више, могло би се с правом рећи, да се они могу узети као знатан напредак и велика добит у методици судско-медицинског испитивања и доказивања. С тога ће спреман и савестан судско-медицински вештак тај метод стручног доказа свакад радо и успешно употребити, гдегод му се згодна прилика укаже. То ће чинити тим пре, што је извршење тога доказа махом тако лако и просто, да не тражи ни велике спреме, ни нарочитих згода. Довољно је извежбано око или обична лупа, а врло ретко ће бити потребно, да томе припомогне и микроскоп.

Али на жалост ни овај доказ није тако апсолутан, као што га је Хофман у први мах замишљао, и као што је доиста изгледало. Јесте правило, да се таки односи јављају, кад се тражи разлика између скрама и кожура од ожеготина изазваних за живота и оних после смрти, али и то правило није без изузетка. Има ипак — и ако врло ретко — и таквих случајева, где баш и скрама или кожура иза ожеготина, изазваних после смрти, показује те исте сплетове и мреже, као што их показују оне, које су остале иза ожеготина за живота. Тако је н. пр. Шјернинг (Schjerning²⁾) опитна доказана, да се утицајем високе температуре (у његовим случајевима утицајем пламена) и на лешини може извести иста онака кожура са истом онаком мрежом невидних, крвљу напуњених капилара у крзну (кориону), као што се јавља на живом телу — само ако опит изведемо на оним местима лешине, где су површни крвни судови пуни крви, — а то је на местима, где су се

већ показале мртвачке пеге. На основу тих опита проучавали су и други радници и научници то питање и долазили до истих оних или бар сличних резултата — тако да је и сам Хофман касније признао основаност Шјернингових тврђења. Тим истим питањем бавио се после и др. Рајхман (Reichmann) и проф. Штрасман (Strassmann) у Берлину, па су и они дошли до уверења, да се скраме и кожура, изазване високом температуром на оним местима лешине, где су се већ мртвачке пеге (хипостаза) показале, ни голим оком, ни лупом, ни микроскопским прегледом ни по чему не могу разликовати од оних, које су постале утицајем високе температуре на живом телу.

Према свему овоме стоји данас с овом врстом судско-медицинског доказа у главноме овако. Ако се на скрамама или кожурама иза опекотина голим оком, лупом или микроскопским прегледом пресека нађу мреже и сплетови капиларних судова, пуних шчврснуте (здроздане, усирене, скухане) крви, онда ваља испитати, јесу ли та места на лешини ван домашаја мртвачких пеге (хипостаза). Ако јесу, онда је такав налаз са свим позитиван доказ, да се тиче лешине, која је још за живота високој температури изложена била. С тога ће савестан и обазрив судско-медицински вештак у свима споровима те врсте за преглед и оцену тих прилика узимати пробе само са оних места, која су далеко ван области мртвачких пеге (хипостаза).

У скрамама и кожурама опекотина другог и трећег степена, које су још за живота постале, јављају се по гдекада местимце и изливи крви у поједине слојеве коже. Где се нађу могу и они послужити као доказни материјал, да се тиче лица, које је за живота од високе температуре страдало. Махом су ти изливи незнатни: — ситне капљице као тачке или чиодина глава (екхимозе). Већи изливи крви могу и после смрти постати — нису, дакле, увек знак виталне реакције. Изазове их снага саме високе температуре. С тога се нарочито често јављају у лубањи.

Још јачи степени опекотина, којима се читаве партије ткања сасвим униште или читави делови тела у гар претворе, не дају, махом, никаквих знакова, по којима би се могло расправљати питање, је ли та опекотина учињена за живота или после смрти. Док до таквих промена дође обично се живот већ давно угаси. С тога се с неким правом сме рећи, да оне постају само на лешини. Жив човек управо и не може „сагорети.“

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Д-р М. Јовановић — Батут.

ЈЕДНА ПОГРЕШНА НАДЛЕЖНОСТ

§ I.

Позната је ствар са колико је непотпуности и нетачности изведено, код нас, начело сепарације власти управне и судске. Ми смо ту тачку, у колико је реч о тој сепарацији код кривичних спорова,

већ једном додирнули.¹⁾ Ту смо казали да, у Србији, полицијска власт, која је по свом устројству и својим атрибуцијама, у принципу власт управна (административна), исељује и, у првом степену, суди иступна дела (§ § 3. и 4. Уредбе од 18. маја 1850.)²⁾ Затим, полицијска власт, код нас, има и ту надлежност, да извиђа преступе и злочине³⁾ (§ 19. тач. 2. крив. суд. пост.). Међутим, све то спада у надлежност судова, због чега у државама, у којима се више водило рачуна о одвојености тих двеју грана извршне власти, управне и судске, иступе, онако исто као и преступе и злочине, суди суд а не полиција. На пр. у Француској за иступе, les contraventions, надлежан је le juge de simple police који долази у судску власт⁴⁾, а пре-

¹⁾ В. наш састав: Наш законодавац, оштампан из „Трговинскога Гласника.“ Београд, 1904. стр. 12. и 13..

²⁾ Да приметимо да су, по § § 3. и 4. Уредбе од 18. маја 1850. и чл. 94. тач. 4. б. зак. о општинама, и општински судови надлежни за извиђање и суђење иступа. По последњим изменама и допунама тога закона, судови општински надлежни су за извиђање и суђење свију иступа, док је, по изменама и допунама од 22. децембра 1903. год., надлежност општинских судова била ограничена само на оне иступе који су повлачили, као максимум, казну до десет дана затвора закључно. (Опширније о овом сужавању надлежности општинских судова, у нашем, горе наведеном, саставу, стр. 16. а 22.)

Судови првостепени су надлежни за суђење иступних крађа, утаја и превара, када су оне учињене у поврату, под условом да вредност учињенога дела износи више од два динара (§ § 391. став други, 221., 221.а., 231. и 252. крив. зак.). Судови ти даље, суде иступне крађе, утаје и преваре и онда, ако су оне у стицају са злочинима и преступима (§ 69. крив. зак.). В. за надлежност истих судова код ових иступних дела и § 323. став други крив. зак..

Како су, по чл. 43. зак. о штампи, за све кривиче „учињене штампом, или ма којим средствима из чл. 5. а и кривиче против одреба овог закона“ надлежни судови, то под ову надлежност потпадају и оне штампарске кривиче које закон не казни већом казном него она која је прописана за иступе. (В. на пр. чл. 10. in fine зак. о штампи).

³⁾ Изузимају се, наравно, случајеви специјалним законима предвиђени и регулисани, н. пр. преступи и злочини учињени од стране чиновника или свештеника у званичној дужности, за шта важе нарочити прописи (§ 48. и § § 56. а 65. зак. о чин. грађ. реда, § 160. крив. суд. пост.), преступи и злочини које судија у званичној дужности изврши, где се имају применити прописи закона о судијама (од 19. јануара 1901.) преступи и злочини учињени путем штампе или ма којим начином обележеним у чл. 5. зак. о штампи (чл. 43. тога зак.), злочини и преступи који би се открили при расправи каквог грађ. спора (§ 174. грађ. суд. пост., у вези са § 19. тач. 3. крив. суд. пост.) и т. д..

По чл. 38. Устава: „Сваки Србин има право да непосредно и без ичијег одобрења тужи суду државне чиновнике и званичнике, као и председнике општина и општинске званичнике, ако су они у својем службеном раду повредили његова права.“ Дискутује се о томе: да ли по овом пропису Устава заинтересовани појединац може, против лица у њему предвиђених, код суда непосредно подати и кривичну тужбу или само грађанску? Ако се одговори афирмативно, онда би се могла бранити и та теза: да би тада суд био једини надлежан да дотично кривично дело ислеђи т. ј. да би, за ислеђење, била ту полицијска власт искључена.

⁴⁾ Кантоналне судије (les juges de paix) немају још инаквивалитет. То се објашњава тиме што се од тих судија не траже онакве квалификације какве морају да имају остале судије, н. пр. судије првостепених судова. Управна власт, у осталом, не чини злоупотребу од тога свог права да кантоналним судијама располаже. Изузетно је, у трећој Републици, поступљено под владом војводе de Broglie која је образована после познатог 16. маја (Seize Mai — 1877. по н. к.) за време председништва маршала MacMahon-a

²⁾ Schjerning. — „Über den Tod in Folge von Verbrennung und Verbrühung.“ — Vierteljahrsschrift für gerichtl. Medicin; — Bd. XLI и XLII.

ступе и злочине ислеђују истражне судије које, по својој организацији и свом положају, улазе такође у састав судске власти. Сасвим је, у осталом, појмљиво да је начело сепарације управне и судске власти одржано и код суђења иступа и ислеђења престапа и злочина. Јер, пошто је у сваком кривичном спору у питању лична слобода дотичнога или дотичних појединаца, а махом и приватна права њихова, то се решавање тих спорова мора ставити у атрибуције једне власти у чију се независност, с погледом на њене односе са централном управом, владом, не може сумњати. Знамо, пак, да се у таквом положају насупрам те управе налази само судска, а не и административна власт (овде полициска).

Нема сумње да је, и код иступа, лична слобода појединаца ангажована. Иступи су дела која се казне до месец дана затвора (§ 1. крив. зак.). А како се они кажњавају још и новчаном казном до тридесет талира (§ 1. крив. зак.), то је онда, код ових спорова, често пута реч и о имаовини окривљенога појединца. Додајмо овоме и то да, пошто уз питање о кривичној одговорности, може бити истакнуто и питање о грађанској одговорности, власт надлежна за суђење иступа имаће, не ретко, да решава и о чисто приватноправним односима. Напоменућемо, у овом реду мисли, само §§. 375. а 381. крив. зак. који се налазе у гл. XLII. са насловом: „О иступљенима тичућима се општине, нарочито о потрици.“ Међу овим прописима нарочито је, са гледишта које нас овде занима, важан §. 375. а. У њему се говори о самовласним (без насиља) заузећима „општинске, правителствене, опште народне или приватне“ непокретне имаовине.⁵⁾ Овде се тиче заштите државине непокретних добара, питање еминентно из области приватнога права.⁶⁾ Разуме се, да, када су овако важна питања предмет истраге и суђења код иступних дела, за појединце није равнодушно, да да ће ту бити надлежна независна судска или зависна полициска власт.

И што ову махну нашега кривичнога законодавства увећава, то је тај факат да се, код нас, као иступи рачунају и извесне крађе, преваре и утаје. Да ли ће једно такво дело бити преступ (§§ 220. а 236. и 251. а 260. крив. зак.) или иступ (391. а 391. б. крив. зак.), зависи, ако

⁵⁾ Први став овога §-а, у коме се говори о општинским, државним или општенонародним добрима, употребљује израз *земља*, док се, у другом ставу, вели: „Овако ће се поступити и са оним који би *приватно* како добро на горњи начин заузео.“ Ово (први став) је очигледно рђава редакција, то јест под *земљом*, термин којим се је законодавац у првом ставу послужио, треба разумети свако непокретно добро, дакле и зграда. По потреби ово тумачење могло би се поткрепити редакцијом другог става у којој је законодавац, говорећи о заштити државине непокретних добара појединаца, потпуније своју мисао изказао. На тај начин, потпао би под одредбу § 375. а. и онај који би самовласно (без насиља) заузео какву н. пр. општинску или државну зграду. У осталом, могло би се рећи да онај који самовољно заузме једну зграду заузима самовласно и земљу под њом, и да се ова не може ослободити заузимача, ако га се и зграда не ослободи.

⁶⁾ Питања те врсте имаћемо, такође и код иступних крађа, превара и утаја (§§ 391. а и 391. б. крив. зак.) и т. а.

само апстрахујемо опасне крађе, од тога колика је вредност крађе, преваре или утаје.⁷⁾

Наш кривични законик, како нам се чини, овде није много у сагласности са теоријом. Јер, по овој, има та важна разлике између злочина и престапа, с једне, и иступа с друге стране, што злочини и престапи претпостављају неку неморалну радњу, што није случај код иступа. Због тога, у начелу, код злочина и престапа кажњивост је искључена, ако код делинквента није било намере (*dolus-a*) да дело учини (стoga се, у француском праву, и зову злочини и престапи *les infractions intentionnelles*), а тек изузетно може, и без тога услова, бити кривичне одговорности (н. пр. нехатно убиство — § 158. крив. зак.). Из истога разлога, даље, иступи се кажњавају, у принципу, и ако код учиниоца није било воље да иступно дело изврши (*les infractions non intentionnelles*). Иступи нису, у самој ствари, кривична дела: то су само извесне законске забране донесене било у интересу јавне безбедности, н. пр. забрана да се „у варошима по улицама или преко ђуприје, и у опште онуда, куда повише људи пролази, нагло на коњу или на колима трчи“ (§ 329. тач. 2. крив. зак.), било у интересу народнога здравља на пр. забрана да се „кућа, авлија, дућан, или радилиште нечисто држи“ (§ 329. тач. 9. крив. зак.), било у интересу мира и реда, н. пр. забрана да се „у вароши или на селу ма каква вика или ларма чини на досаду комшија и суграђана“ (§ 360 тач. 2. крив. зак.). Иступна дела нису, дакле, никакве радње са неморалним побудама. Због тога је холандски кривични законик од 3. марта 1882. (по н. к.) груписао одвојено од правих кривичних дела, злочина и престапа, све иступне радње, то јест такве радње које се састоје у прекршењу какве наредбе позитивнога закона или власти а не у повреди моралних закона, и тиме показао да те радње немају карактер правих кривичних дела.⁸⁾

Према овоме, крађе, преваре и утаје не могу никако бити иступи. Та дела могу бити само злочини (н. пр. опасна крађа) или престапи. Она не могу бити иступни ни са тога гледишта што се ова дела казне благим казнама (ми смо видели да је максимум казне за њих тридесет дана затвора или тридесет талира), док, међутим, крађе, утаје и преваре које претпостављају код делинквента врло озбиљан степен неморалности захтевају много строжију репресију. Наш систем, по коме се та дела квалификују с погледом на вели-

⁷⁾ Иступне крађе, утаје и преваре постају, као што смо и у прим. под 2. видели, престапи у случају поврата, под условом да вредност њихова износи више од два динара (§§ 221. а, 231. и 252. крив. зак.). На квалификацију дела има овде утицаја и стицај. (В. исте прописе крив. зак.).

⁸⁾ Garraud, *Précis de droit criminel*, p. 88. Административне штампарске кривичне — а то су оне које се састоје у повреди административних прописа закона о штампи (н. пр. чл. 9., 10., 14. овога зак.) — остају, са гледишта горње деобе кривичних дела, иступи и онда када за њих закон веаује казну већу од оне којом кривични законик кажњава обичне иступе. Једино с обзиром на величину казне, те штампарске кривичне долазе у исту категорију са преступима (§ 1. крив. зак.).

чину материјалне штете, претрпљене од стране приватног тужиоца, сасвим је, тако да се изразимо, наиван. Кад је реч о моралности или неморалности некога појединца, ту новчана вредност ствари која је у вези са овим питањем нема значаја. Неморалност кривичних дела састоји се у побуди, у намери (*intention*), а побуда, намера јесте нешто интелектуално, нешто што се не може представити у новцу. И када је тако, онда је, за оцену моралности делинквентове код крађе, утаје или преваре, индиферентна та околност колико вреди украђена, утајена или преваром измамљена ствар. Зар је мање неморално украсти хиљаду динара него хиљаду и пет стотина? Зар је мање одговоран чиновник који утаји десет хиљада динара, од онога који утаји петнајест хиљада? Зар је мање за осуду варалица који је измамо сто динара него онај који је измамо две стотине?

Наш законодавац стаје, међутим, на то нелогично земљиште, па, код речених дела, испитује количину штете тим делима причињене, те их, на основу тога, класира у иступе или престапе. Тако, на пример, онај који украде једну ствар у вредности од четрдесет динара,⁹⁾ одговара за иступну крађу по § 391. крив. законика и казни се до тридесет дана затвора; а онај чија покрађа износи четрдесет и један динар потпада под одредбу § 221. крив. зак. који такво дело, као преступну крађу, казни до пет година затвора. И ову огромну диференцију у казни повукао је онај једини динар! Исте чудновости постоје, такође, и код примене законских прописа о утаји и превари.

(наставиће се)

Живојин М. Периф.

СУДОВИ И ЊИХОВО УРЕЂЕЊЕ

за време устанка од 1804—1813. год

(НАСТАВАК)

IV. Карађорђе

Већ сам поменуо да је Карађорђе на јануарској скупштини 1811. године признат за Врховног Господара у земљи, и да су све војводе положили заклетву на верност како њему тако и његовим законитим наследницима. Међутим и сам Карађорђе од своје стране изјавио је и заклео се између осталог и на ово:

1. Да ни у земљи ни ван земље неће ништа чинити док се не договори са Управним Саветом, те с тога да ће своје заповести издавати преко Управнога Савета, преко министара, или чланова једнога или другог одељења Савета. Тако исто и све потврде за команданте, војводе и кнезове као и прогласе на народ.

⁹⁾ Овде је, наравно, реч о крађама које нису опасне, то јест о крађама простим. Ми претпостављамо горе, даље, да украђена ствар није стока на земљораднички хапат, где се, по §. 221. а. крив. зак., узима, као међа између иступа и престапа, вредност од двадесет динара (сто гроша чаршских).

2. Да он никада неће никоме допустити нити ће он сам кога казнити смртном казном, ни вечитим заточењем без договора са Управним Саветом. Исто тако да неће повећати или поштрити казну, коју Управни Савет донесе, али задржава право ублажити је или је опростити.¹⁾

Како ни на овој скупштини нису била тачно обележена права и дужности Врховнога Господара земље, то је он и после 1811. године упражњавао судску власт, и ако не онако као до 1811. године. Стога је потребно на овом месту поред поменутих судова рећи коју реч и о овој судској власти Карађорђевој.

Поред тога, што је Карађорђе био Врховни Господар у земљи, он је био заштитник и председник оног дела Управнога Савета, који је чинио министарство. То се јасно види из првог његовог указа после јануарске скупштине, који је написан 11. јануара 1811. године, а из тачке осме, која гласи:

„Ја од стране моје, као Врховни Народа Вожд сматрам за част бити председником и заштитником именованог Управнога Савета (министарства), а кад ја одсуствујем биће мојим намесником онај, кога ја наименујем и заповедам осталим члановима Савета да таквом мојем намеснику одају ону част и пошлућност, које мени припадају.“

Према ондашњим приликама, према ономе, какву је он имао власт до 1811. године и према положају, који је он заузимао у земљи у Управном Савету, и поред уставове Великога Вилаетскога Суда и поред магистрага Карађорђе је упражњавао судску власт у свима правцима. Тако Карађорђе је хапсио и пуштао људе из затвора (Деловод. протокол 61о) или је наређивао докле ће који остати у затвору (702, 707, 1049, 1292).²⁾ Заповедао је магистратима да неко суђење сврше брже (616) и да увиђају злоупотребе (886); наређивао да се гоне и хватају хајдуци, допови и њихови јатаци (625, 656, 758); затим како да се пронађу покрадене ствари (687), како да се води истрага за похару (1094). Карађорђе је наређивао да се хватају они, који буне народ (625, 691) или друге на буну навраћају. Такви кривци да се казне телесно са по 100 батина и да се у затвор баце (1334). Заповедао је да се допови на муке ударе (одају), те да покажу сва зла, која су починили и да открију саучеснике (658); да се врати имање, које је ко узео коме (761, 754, 759, 886, 929, 1426), наређивао да кривац који је штету учинио, исту и накнади (645, 1332). Приватну имаовину проглашавао је за општу — државну (640, 623), наређивао је мртву шибу (602), да се неко ухвати жив или мртав (735, 836, 1239), потврђивао је пресуде за смртну казну (958, 1132), одређивао је где да се убије на смрт осуђени (1132), убице је кажњавао смрћу или вешалима (1248, 1108), од једних је одузимао земље а другима давао (830) или је државну земљу раздавао

дошљацима (1092), забрањивао је продају туђих имања, а оно што је ко од кога узео или захватио, морао је вратити (759, 886, 929, 1426), наређивао је наплату дуга (1542), расељавао породице оних убица, који су се одметнули од власти, па неће да се предаду (750), издавао је уверења о пресудама (754), наређивао је да се бегунци из затвора побију (1446), шпијуне кажњавао вешалима или је наређивао да се спале. Тако под № 1706. налазимо: „Писато војводи Јови Поречкоме за старца, кога је ухватио на планини са турскијем књигама шпијунити људе и збогове предавати, да га обеси или сажеже пред народом да с' народ угледи...“¹⁾ Осим тога Карађорђе је праштао казне и амнестирао кривце (836, 1451).

Ова оваква и оволика власт Карађорђева лако се може разумети. Старешине народне под Турцима, особито обркнезови и кнезови, имали су доста власти у својим рукама, како полицијске тако и судске. Народ је гледао сваки пут, кад год је могао, да избегне да му Турчин суди, па био то кадија или субаша, или ма који други. Кнезови су им судили по здравој памети и по обичајима, и готово није било предмета, који није могао бити расправљен пред кнезом или обркнезом. Исто тако расправљана је свака парница, сваки спор и свака незгода отклањала се. Народ је знао за својега кнеза и обркнеза и њему је предавао све колику власт а нерадо је гледао туђина да му суди. Огуда кад престаде турска власт после 1804 и 1805 године сваки старешина у својем крају постаде апсолутан господар. Он је желео да прикупи у своје руке и ону власт, коју су пре 1804. имали Турци, и ону коју су имали кнежевни, желео је да у својој нахији има свеколику власт како полицијску тако и судску. Он је желео да сваки њега припита за савет, да се ништа не чини против његове воље. Просто речено он је желео да у целој нахији буде оно, што је био по нашим селима главни кмет пре нашега закона о општинама, јер је општина сматрана као проширена задруга, у којој је изабрани старешина има свеколику власт. Из тога патријархалнога схватања власти, која се текла избором и поверењем народним, истичала је и прва власт Карађорђева и прва власт Милошева. И ко је год хтео ту власт да омањи или да је дели, тај је био или супарник или противник. Карађорђе је такве људе једва трпео поред себе или их је уклањао даље, од себе, или их је прогонио. Милош их је уклањао с овога света.

Карађорђе је 1804 године изабран за старешину. Тим је пренето старање о народу на њега. Тај избор потврђен је 14 децембра 1808 године и он је постао господаром земље. Тиме је он мислио да на њега пада свеколика брига о народу, па наравно мислио је и да има право да упражњава свеколику власт над тим народом, особито у онако несрећним приликама. На јануарској скупштини 1811. године судска власт издвојена је и дата судовима

али Карађорђе се није могао ослободити патријархалних погледа и услед тога он је и даље мислио да њему, као господару земље, припада право да упражњава судску власт у свима правцима и он је упражњавао. Исто је тако радио доцније кнез Милош, пошто га је народ 1815 године изабрао за старешину, 1817 године 6 новембра за наследнога кнеза па је то и утврдио 17 јануара 1827 године.

Требало би на овом месту рећи што год и о духовном суду после 1811 године, али на жалост, о том се суду врло мало може рећи или готово нимало. Морали бисмо поновити оно, што смо већ раније навели из Родофиникових забележака,

Из докумената, који су нам на расположењу, јасно се види само то да је одвојено свештвенство и духовништво од светскога суђења. Распре, парнице и сукобе између свештеника и калуђера имао је митрополит да расправља и пресуђује. У „наставленијама“ која су издавана војводама 1811 године, забрањено је војводама да се мешају у духовнички и свештенички чин, којима има митрополит да суди.²⁾ И заиста из Деловоднога Протокола Карађорђа Петровића видимо, да се брачни спорови упућују митрополиту на расправљање (№ 867). Митрополит је расправљао брачне спорове и давао распусну књигу страни, која је имала право на удају. Нама је сад при руци једна таква распусна књига, коју је митрополит Леонтије издао некој Магдалени а која гласи:

„Показатељница сего Магдалена бугдући справедливо је допуста од бившаго прваго мужа Риста, зато даемо допущенија, кад би нашао себи прилика, да имате њу венчати без свако сумњенија која поступа на втори брак и верованија ради даемо ово показатељно и отпущено писмо.

„7 марта 1813

„Београд. Митрополит и кавалер Леонтије“

Да ли је при митрополиту београдском, који је од 1811 године становао у Крагујевцу, и при заступнику владике шабачкога Хаџи-Милентије Стефановић у Шапцу постајао духовни суд, за сад се ништа одређено не може рећи. Из једне заповести Карађорђевоје, која је издата 2 септембра 1811 године види се да је остављено митрополиту да „он по закону ради и управља са свештеничким и монашким чином и да му нико не стаје на пут“ (Деловодни протокол Карађорђев. № 934).

На крају овога нашега чланка о „судовима и њиховом уређењу за време устанка од 1804—1813 године“ да кажемо коју реч о доказима и о казнама онога времена.

(свршиће се)

Миленко Вукићевић

¹⁾ С. П. Б. Војно Учени Архив. Дво 257. Там. XII.

²⁾ Бројеви наведени у загради означавају број Деловодног Протокола Карађорђа Петровића.

¹⁾ Ова страшна заповест издата је 22 јула 1813 године у време рата и оне дуге борбе с Турцима.

²⁾ Хајдук Вељко. стр. 27. — Црна Речка. стр. 45 — Вук Караџић, Грађа I. стр. 103.

ЖИВЕ СЛИКЕ

(НАСТАВАК)

β) за руке:

ручје (карп);
доручје (метакарп);
длан;зглобови прстију и
фаланге (растојање између два зглоба
једног прста).

γ) за груди:

грудне кости;
сисе;пунак и
медијана (замишљена линија која дели
тело на две равне половине).

δ) за леђа

седми кичмени обртањ и
кичма.

Огромна важност, која се придаје особеним знацима за утврђење неоспорног идентитета, захтева да они, ради лакшег прегледа и потпуније тачности, буду описивани извесним редом и сређени по извесној методи. Ради овога, картон у који се они уписују подељен је у 6 разних рубрика, од којих свака служи за бележење особених знакова на извесним деловима тела. Другим речима: сваком делу човечијег тела, односно његовим особеним знацима, одговара нарочита рубрика на картону. Тако се у линије, које су на картону означене под бр. I уписују особени знаци *леве руке*, у линије под бр. II особени знаци *десне руке*, у оне под бр. III особени знаци *лица и врата*, под бр. IV особени знаци *груди*, под бр. V особени знаци *леђа*, и најзад под бр. VI особени знаци *ногу*.

Ово је у исто доба и ред којим се особени знаци узимају да би се избегла пометња, и кога ћемо се ми придржавати у нашем даљем излагању.

I и II Руке.

Анатомаја учи, да се рука дели на ова четири главна дела: *раме, мишицу, долактицу и шаку*.

Сваки од ових делова, као и делови шаке: *ручје, доручје, длан и прсти* служе као полазне тачке за локализовање особених знакова.

Начин по коме ово бива, најбоље се може видети из ово неколико примера:

а) белега у облику изломљене линије, величине 9/05 см, правца вертикалног, на левој мишици, за 2 см. више лакта, а на страни антеријорној;

б) белега полукружна, са издубљеношћу на доле, величине 7 см., правца хоризонталног, на левом рамену, страни екстеријорној;

в) брадавица у величини кукурузног зрна, на десној мишици, за 3 см. изнад лакта, страни постеријорној.¹⁾

Ови примери односе са на особене знаке који се налазе на мишици и рамену,

и чије се место утврђује према лакту и рамену. Да видимо сада како се описују и локализују особени знаци на долактици. Она је, као што вели анатомија, ограничена с горње стране рамењачом, а с доње ручјем, према којима се, у исто доба, и локализују њени особени знаци, што се види из ових примера:

а) белега полукружна, са издубљеношћу на горе, величине 5/03 см., правца косо-спољашњег, за 3 см. више левог ручја, а на страни антеријорној;

б) белега у облику косе линије, величине 3 см., правца косо-унутрашњег, за 4 см. испод левог лакта, а на страни постеријорној;

в) брадавица длакава, у величини пшеничног зрна, на средини долактице, страни екстеријорној.

Казали смо већ, да се на шаки разликују: *леђа, длан, и прсти*. Сваки прст, изузев палца, састоји се из три дела — фаланге (коленце) — које су једна с другом спојене зглобовима. Ради згодније и лакше употребе, ове фаланге, као и зглобови, називају се редним бројевима који им одговарају, почев од доручја.

Палац има само два зглоба и две фаланге. Део руке, који га сједињује за шаку, назван је у описној пракси базом — *основом палца*.

Простор између прстију означаје се изразима: *између палца и кажипрста, између кажипрста и средњег прста, између средњег и домалог, и т. д.*

Да поменемо још и неколико особених знацима, које се веома често сусрећу приликом узимања особених знакова прстију.

Тако, на постеријорној страни између палца и кажипрста, сусрећу се понекад знаци тетовирања у облику *ленгера, срца* или почетних слова од имена. Пошто ови знаци имају велику описну вредност, јер су на месту са кога лако падају у очи, то их треба најбрижљивије и најтачније описати.

Сами прсти пак могу бити одсечени на ма коме зглобу, а често пута, нарочито после пришта, последња фаланга изгледа као засечена. Каже се, у овом случају, да је дотични прст *засечен* или *скраћен* на 1., 2. или 3. зглобу или фаланзи.

Исто тако мора се означити и случај кад је почетак нокта *ареокривен* или *повијен*, као и случај кад је нокат *одебљан, пругаст*, или га најзад никако и нема, што се врло често сусреће у пракси.

Зглобови прстију, као и сви зглобови у опште, могу бити *укочени*, било од чести или потпуно. У првом случају покрет је неправилан, а у другом сасвим немогућ. У овом последњем случају треба тачно означити: да ли су делови срасли у правој линији, или под углом, било правим или тупим.

III. Лице и врат (сл. 93).

Равије смо већ казали, према којим деловима тела треба локализовати особене знаке лица и врата. Овде помињемо да су особени знаци лица не само најважнији, већ и најмнобројнији сразмерно знацима на осталим деловима тела. Ово

с тога, што је лице, почев од рођења па до смрти, увек изложено спољним утицајима, док су готово сви остали делови тела заштићени одећом.

Приликом узимања ових особених знакова, треба отпочети са челом и завршити

(Сл. 93)

са подбратком. Тим редом иду и примери, које овде наводимо:

а) белега у облику праве линије, величине 2 см., правца хоризонталног, за 3 см. изнад средине леве обрве (1);

б) белега у облику праве линије, величине 1/02 см., правца косог, за 1 см. изнад корена носа (2);

в) белега у облику праве линије, величине 2 см., правца скоро хоризонталног, на средини десне обрве (3);

г) белега у облику праве линије, величине 1/07 см., правца косо спољашњег, на десној страни носа, а за 2 см. испод његовог корена (4);

д) брадавица у величини просног зрна, за 2 см. испод спољњег угла левог ока (5);

ђ) белега од скрофула, у облику полукруга са издубљеношћу на горе, величине 4 см., правца косо унутрашњег, за 6 см. више и у лево од грла, а испод леве вилице (6), и

е) брадавица длакава, у величини кукурузног зрна, за 1/05 см. испод грла (7).

Узгред напомињемо, да је грло једини део тела који служи за локализовање особених знакова на антеријорној страни врата.

IV. Прса (сл. 94).

Описивање особених знакова антеријорне стране трупа или прсију, бива по већ изложеним принципима, а њихово локализовање врши се према *грудној кости, кључњачама, сисама, ауаку* и *медијани*. Ниже изложени примери показују нам, како се и ови знаци, као и знаци лица, могу тачно описати:

а) брадавица облика и величине пшеничног зрна, за 6 см. испод грла и за 3 см. у лево од медијане (1);

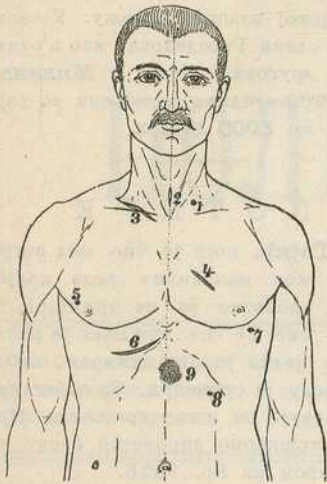
б) белега од оперисања, величине 2/5/0/3 см., правца вертикалног, за 3 см. испод грла, на самој медијани (2);

в) белега у облику праве линије, величине 6/1/5 см., правца косо унутрашњег,

1) За описивање особених знакова употребљује се нарочито — скраћено писање, о коме ће мало доцније бити говора.

за 4 см. у десно од медијане, а на десној кључњаци (3);

г) белега у облику праве линије, величине 3·5 см., правца косо спољашњег, за 3 см. више леве сисе и за 2 см. у лево од медијане (4);

(Сл. 94)

д) брадавица длакава за 2 см. испод и у десно од десне сисе (5);

ђ) белега полукружна, са издубљеношћу на горе, величине 8|0·2 см., правца скоро хоризонталног, за 9 см. више пупка и за 2 см. у десно од медијане (6);

е) брадавица у величини просног зрна за 3 см. испод леве сисе (7);

ж) белега у облику тачке за 10 см. испод леве сисе и за 6 см. у лево од медијане (8);

з) белега од изгоретине, округла, величине 3 см., на самој медијани, за 9 см. више пупка (9), и т. д.

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић

ПОУКЕ И УПУТИ

Полицијска власт није надлежна за састав изборног суда, кад је у питању деоба масеног имања, па у решењу неспорног судије, којим се одобрава деоба, није означено имање, које има да се дели.

Старатељски судија јагодинског првостепеног суда, актом од 16. јануара 1904. године Бр. 21134., тражио је, да суд општине драговске, према његовом — судијином — извршном решењу од 1. маја 1903. године Бр. 5490., изврши деобу имања задружног, изборним судом, између малолетника масе пок. Милосава Мијушковића, коју представља старалац Љуб. Игњатовић, и задругара те масе Николе и Јована браће пок. Милосава.

Пошто задругари Никола и Јован нису пристали на изборни суд, нити одобравали деобу задружне имовине, општински суд је вратио предмет старатељском судији, који је тада наредио, да власт среза левачког изврши ову деобу. Пошто је и старалац масе пок. Милосава Мијушковића, по извршном решењу истог судије од 1. маја 1904. године Бр. 2748., тражио код поменуте среске власти, да се имање подели и браћа Никола и Јован позову,

да изберу судије, то је среска власт приступила саставу изборног суда.

Старалац је за масу именовано изборног судију; али пошто Никола и Јован нису хтели да изберу себи судије, а међутим ничим нису поткрепили своје наводе, зашто не пристају на изборни суд и неће да врше деобу, то је среска власт, на основу § 437. грађанског судског поступка последње алинеје, решењем својим од 21. септембра 1904. године Бр. 10894. сама одредила судије за састав изборног суда за поделу њихове задружне имовине.

Ово решење среске власти, по жалби задругара Николе Мијушковића, одобрило је начелство округа моравског и Министар унутрашњих дела решењем од 2. децембра 1904. год. ПМ 33397.

По изјављеној жалби, Државни Савет одлуком својом од 9. августа 1905. године Бр. 5297., поништио је решење Министрова из ових разлога:

И у случајевима, побројаним у § 434. грађанског судског поступка, за које је увек надлежан изборни суд, и у случају §§ 433. и 436. поменутог поступка, кад се сами парничари сложе, да им спор суди изборни суд, — свагда се мора тачно означити спорни предмет о коме има да се суди. Без тога, чим би се пред изборним судом појавило спорно питање, о чему има да се суди, морало би се то претходно код редовних судова расправити, и у том случају наступило би, да изборни суд нема предмета, о коме би имао да суди, те би и његов састав остао беспредметан.

По решењу неспорног судије првостепеног јагодинског суда од 1. маја 1903. године Бр. 2748. само је одлучено, да се изврши деоба између пунолетних задругара: жалиоца Николе и Јована, и малолетних наследника пок. Милосава, ако не по сагласију задругара, онда изборним судом, али није, у смислу чл. 138. правила за неспорна дела, утврђено, које је поименце задружно имање, које има да се дели, без чега изборни суд не би имао законске основице за свој рад.

Према томе, начелник среза левачког неисправно је решењем својим од 29. септембра 1904. године Бр. 10894. одлучио, и за жалиоце изабрао судију и заменика, него је требао најпре стараоце масе пок. Милосава да упуту, да у смислу чл. 138. правила за неспорна дела од неспорног судије добију решење, јер тек на основу таквог решења може се приступити саставу изборног суда, а пре не, пошто је, као што се види из решења првостепеног јагодинског суда од 1. септембра 1904. године Бр. 14466. ранија пресуда изборног суда од 6. августа 1904. године, која је изречена по овој деоби, поништена, поред осталих разлога и за то, што није одређено било о чему изборни суд има да суди.

Са наведеног, неисправно је и решење Министрова, што је одобрио решење начелства округа моравског од 26. октобра 1904. године Бр. 12879., којим је опет одобрено решење среске власти.

Полицијска власт није надлежна да цени, приликом расправе питања о упућењу на парницу, у смислу § 466. грађанског судског поступка, да ли је уступљење извесне покретности пуноважно, у смислу § 469. грађанског судског поступка и §§ 29. и 303. а грађанског законика.

Решењем шабачког првостепеног суда од 13. октобра 1899. године Бр. 25660., одобрено је, по тражењу Управе Фондова, забрана на покретност њеног дужника М. Д., из Шапца.

Забрану ову удејствовало је начелство округа подринског 20. октобра 1899. године, и узело у попис покретност, изложену у списку пописа.

Попису није присуствовао дужник М., већ је 15. новембра исте године предстао начелнику и изјавио: да су пописате ствари залога његовом ранијем поверитељу Љ. С., за чији су рачун, по решењу шабачког првостепеног суда од 17. јуна 1897. године № 13111. узете у попис. Ово је пред начелством потврдио и Љ. С. као појављени поверитељ.

За овим 14. јула 1903. године предстала је начелству Милица жена дужника М. Д. и изјавила: да јој је Љ. С., поверитељ њеног мужа, 2. маја 1902. године уступио у својину за 1400 дин. сву покретност њеног мужа по списку пописа, извршеном на основу решења шабачког првостепеног суда од 17. јуна 1897. године № 13111., с тога је молила начелство, да Управу Фондова, која је ставила забрану на ове исте ствари, одбије од полагања права на ове ствари.

Кад је ова изјава појављене сопственице саопштена Управи Фондова, изјавила је: да јој не признаје право својине узабрањене покретности, јер измирењем Љ. С. у његовом потраживању, овај је изгубио право залогне на пописате ствари; а како појављена сопственица није ничим обезбедила своје потраживање на стварима свога мужа, јер се право залогне не задобија приватним уступљењем, већ судским, молила је, да се појављена сопственица, као слабија страна упуту на парницу, те да путем ове докаже право својине узабрањене покретности.

Начелство, налазећи: да Љ. С. задобивеном залогом пописатих ствари није стекао право својине, те да би узабрањене ствари, које служе и Управи Фондова за залог, могао другоме уступити (§ 29. грађанског закона); а да уступљење од 2. маја 1902. године, које је Љ. С. извршио појављеној сопственици Милице, нема никакве вредности према § 469. грађанског судског поступка и § 303. грађанског закона, — решењем својим, на основу § 466. грађанског судског поступка, упутило је, као слабију у праву, појављену сопственицу Милицу да код надлежног суда поведе спор и тамо докаже своје прече право над непокретношћу свога мужа.

Ово решење одобрио је Министар Унутрашњих дела својим решењем од 27. септембра 1904. године ПМ 27276.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је решење Министрова основано на закону само зато, што је на-

челство округа подринског, налазећи, да је жалитељка слабија у праву, по § 466. грађанског судског поступка, упутило је на спор за доказивање својине, с тога, што је попис за Управу Фондова, по решењу шабачког првостепеног суда од 13. октобра 1899. године Бр. 25660, којим је одобрена забрана на непокретност мужа жалитељкиног, извршен 20. октобра исте године, а уступање Љ. С., по коме жалитељка доводи право својине на попису покретност, датирано је 2. маја 1902. године, дакле доцније.

Остали разлози изнесени у решењу начелства, а засновани на прописима § 469. грађанског судског поступка и §§ 29. и 303 а. грађанског закона, по којима начелство узима да горње уступање не вреди, да Љ. С. није сопственик него поверилац, и да жалитељка нема залог, без утицаја су на решење о упућењу на парницу, јер за расправу тих питања начелство није било надлежно, него искључиво судови, по чл. 146. устројства.

С тога је Државни Савет, на основу чл. 26. свог пословника, одлуком својом од 26. априла 1905. године Бр. 2689., одбрио решење Министрово, а жалбу одбацио као неумесну.

М. В.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Раду Мојићевића, кројача из Вајева, окривљеног због преваре, тражи начелство окр. ваљевског. Рада је стар 20 год., раста средњег, у лицу је плав, образа дугих. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом начелству с позивом на акт Бр. 10545.

Бонку Илијеву — Кузманов, родом из Софије, тражи Управа града Београда. Бонка је стара 14 год., косе и очију црних, до пре кратког времена живела је у Софији. Ко о овој девојчици буде ма шта знао, моли се да то достави Управи града Београда с позивом на Бр. 33150.

Тодору Н., служавку, које је пре неколико дана нестало из Београда, тражи Управа града Београда актом Бр. 33380. Нестала Тодора стара је 9—10 год., мала је, прномањаста, ошишана и веома живахна, родом је из Врање. Од одела има на себи: првену сукњу са црним карнером и плаву блузу. Ко о Тодору буде ма шта знао, моли се да о томе одмах извести Управу града Београда.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

У Пожези је ухваћен један скитачки циганин са уверењем суда општине вукотићске, од 28. августа тек. год. № 1303, које гласи на име Милана Нешчића. У државини Милановој нађена су три коња: један даке зелене, матор 8 год. са жигом «В. В.»; други даке врране, матор 12 год., на челу мало цветаст, а на носу брњаст, и један ђогат, матор 9 год., на носу брњаст. Оправдана је сумња да су ови коњи украдени, па с тога начелство среза пожешког позива све полицијске и општинске

власти да му што пре јаве: одговара ли Милан за какво казнимо дело, и зна ли се чији су ово коњи? УБр. 32655.

ПОВИШЕНА УЦЕНА

Гвозден Минић, бив. пекар а једно време и жандарм, родом из Сече Реке, у срезу црногорском, окр. ужичком, извршио је у претпрошлој години познато убиство над Тавасијем Савићем, бив. порезником среза колубарског, и због овога је решењем начелства округа ваљевског од 15. марта тек. год. Бр. 2840 оглашен за хајдука и уцењен са 1000 динара.

Одмах после овога Гвоздена је нестало и све до пре месец дана о њему се ништа позитивно није сазнало. Јатаци његови, међутим, протурали су ревносно гласове да је Гвозден пребегао у Босну, а у последње време чак да је и убијен. Јуна месеца тек. год. у овом циљу чак је откривен и један човечић леш у Зарошкој плани (срезу рачанском), за који су извесни тамошњи људи уверавали власт да је леш Гвозденов. Све ово, на жалост, није била истина, јер је несумњиво утврдио: да је Гвозден 4. августа тек. год., у друштву са још два непозната зликовца, извршио убиство над Срећком

Имајући све ово у виду, а у жељи да се овај окорели зликовац што пре ухвати или убије, г. Министар унутрашњих дела решењем својим од 24. пр. месеца ПБр. 20.879, на основу чл. 12. закона о јавној безбедности, повисио је уцену Гвозденову на 3000 динара, која ће се сума издати онима који га убију, ухвате или полицијској власти прокажу. У овом циљу износи се и слика Гвозденова, као и слике именованих му другова: Томе и Милана, који су још у 1900. години оглашени за хајдуке и уцењени са по 5000 динара.

П О Т Е Р Е

Јован Гајић, који је био под истрагом и у притвору код начелника среза крајинског, због крађе, побегао је из притвора 28. пр. м-ца. Јован има 26 год., средњег је раста, иде погурен, у једно је око жмирав, по темену ћелав, у оделу је сукненом. За одбеглим крадљивцем наређује се живо тражење. Пронађеног треба стражарно спровести срезу крајинском с позивом на Бр. 9336.

Никола Јекић, бив. кувар Милутина Крунића, кафеџије из Вајева, стар 17—18 год., раста средњег, лица дугог, косе и очију црних,

Гвозден Минић

Марковићем, трговцем из Драгуљевице, а 15. пр. месеца у друштву са оглашеним хајдучима: Томом Јевтићем и Миланом Максимовићем, овај напад на г. Илију Гвозденовића, порезника среза азбуковачког, који је стао живота жандарма Јована Цветковића.

Томе Јевтић Милан Максимовић

27. пр. м-ца украо је 106 динара Војину Шапоњићу, арцији, и по извршеној крађи побегао. Позивају се све полицијске и општинске власти, да Николу најживље потраже и нађеног спроведу начелству округа ваљевског, с позивом на Бр. 10816.